

วันที่ 4 – 19 เมษายน 2560

มั่นคง ตรงไป ตรงมา
แนวหน้า

แนวหน้าย้อนหลัง

ตัวอย่างของทฤษฎี 3V's ตามแบบ Chira Way

เมื่อประมาณกว่า 15 ปีแล้ว ผมเคยเสนอโครงการ Phuket Cyber Port คือให้ภูเก็ต นอกจากเก่งเรื่อง การท่องเที่ยวแล้วยังมีธุรกิจอื่นๆเสริม โดยเฉพาะธุรกิจไอที เพื่อจะได้สร้างให้เกิดเศรษฐกิจหลากหลายขึ้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทฤษฎี Value Diversity ของผมที่มองความหลากหลายเป็นพลัง ยิ่งปัจจุบัน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ม.อ.) มีวิทยาเขตที่ภูเก็ต น่าจะเสริมให้ภูเก็ตมีศักยภาพมากขึ้น เช่น ปัจจุบัน เน้นภูเก็ตเป็น Smart City นอกจากการท่องเที่ยวแล้ว

ตัวอย่างของ Value Diversity ที่น่าจะนำมาพัฒนาในช่วงนี้คือ ในสหรัฐอเมริกาซึ่งมีเมืองใหญ่ชื่อ ชิคาโก ซึ่งแต่ก่อนคนอเมริกันส่วนมากก็จะนึกถึง Silicon Valley เป็นแหล่งกำเนิดของธุรกิจด้านไอที แต่ที่ Chicago ก็มีธุรกิจไอทีด้วย ขณะเดียวกันก็ไม่ได้มีเฉพาะไอทีอย่างเดียว ยังมีเรื่องธุรกิจการท่องเที่ยว เช่น ธุรกิจด้านการเกษตรและการแพทย์ ทำให้มีความหลากหลายในหลายๆด้าน ชิคาโกกลายเป็นศูนย์กลาง ทางด้านนวัตกรรมในอนาคตได้อย่างดี การมีธุรกิจอย่างใดอย่างหนึ่งโดยไม่มี ความหลากหลายจะทำให้มี ปัญหาในอนาคต

เช่น ในประเทศไทยช่วงหนึ่งเราพึ่งพาธุรกิจด้านรถยนต์มากเกินไป คาดไว้ว่าจะเป็น Detroit of the East ธุรกิจรถยนต์ของไทย ที่คาดไว้ว่าจะผลิตได้ถึง 3 ล้านคัน แต่ปัจจุบันก็ผลิตได้ไม่ถึง 2 ล้านคัน

แม้กระทั่งธุรกิจด้านชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ต่างๆที่ในอดีตไทยเราเคยมีส่วนในการผลิตสูง ปัจจุบัน ลดลงไปมาก เพราะต้นทุนแรงงานของไทยแพง ดังนั้นการพึ่งพาเศรษฐกิจ หรือด้านการผลิตบางอย่างมากเกินไปก็จะเกิดปัญหาในอนาคต

การมีความหลากหลาย Diversity ในสาขาธุรกิจ จึงจำเป็นมาก เช่น ปัจจุบัน นอกจากด้านอุตสาหกรรมแล้ว ไทยยังมีด้านการท่องเที่ยว เกษตร อุตสาหกรรมการแพทย์ ทั้งอุตสาหกรรมเรื่อง Wellness ด้วย

ไทยพึ่งพาการท่องเที่ยวมากเกินไปหรือเปล่าและอาจจะพึ่งนักท่องเที่ยวจีนมากเกินไปหรือเปล่า ถ้าใช้แนว 3V's น่าจะเริ่มหันมาพัฒนานักท่องเที่ยวจากอินเดียให้มากขึ้น และอาจต้องวางแผนระยะยาวว่าจะเตรียมตัวอย่างไรในการรับนักท่องเที่ยวเพิ่มจากอินเดีย หรือแทนที่จะเน้นการท่องเที่ยวแบบเดิม แต่ให้เป็นการท่องเที่ยวเกี่ยวกับกีฬามากขึ้น เช่น โครงการ Motor GP ที่บุรีรัมย์ อย่าให้เป็นการกีฬาอย่างเดียว ควรจะวางแผนให้เป็น Sport Tourism ด้วย

Golf LPGA ซึ่งจัดทุกปีที่พัทยา ควรให้มีความหลากหลายโดยวางแผนให้เป็น Sport Tourism ในปีต่อไปด้วยให้มีการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ซึ่งเป็นตัวอย่างของการสร้าง Value Diversity ได้อย่างดี

สุดท้าย ผมขอรายงานว่าได้นำคณะผู้บริหารจากกฟผ. ไปดูงาน Study Tour ที่จังหวัดน่าน ระยะเวลา 3 วัน 2 คืน ศึกษาชุมชนที่ได้ดำเนินตามรอยพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนางานของกฟผ. สร้างสรรค์งานที่มีคุณค่าและประโยชน์ต่อชุมชนในอนาคต วันแรกพาคณะฯ ศึกษาดูงานเยี่ยมชมสถานีไฟฟ้าแรงสูง กฟผ. จังหวัดน่าน เรียนรู้เรื่องการบริหารจัดการที่ทำร่วมกับชุมชนสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้ท้องถิ่น และเยี่ยมชม “บ้านดงป่าสัก” พื้นที่โครงการหมู่บ้าน กฟผ. วิถีพอเพียง ได้รับเกียรติจากผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน นายไพศาล วิมลรัตน์ กล่าวถึงการพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่านตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เน้นให้ประชาชนมีอาชีพเพื่อไม่ให้บุกรุกทำลายป่า ปิดท้ายในช่วงรับประทานอาหารค่ำที่น่าสนใจ ได้รับเกียรติ จาก นพ.บุญยงค์ วงศ์รักมิตร เล่าถึงประสบการณ์การทำงานกับการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 9 วันที่สองพาคณะฯ ศึกษาดูงานเยี่ยมชมโครงการพัฒนาห้วยขาด ตามแนวพระราชดำริของรัชกาลที่ 9 และการพัฒนาชุมชน อำเภอบ่อเกลือ ปิดท้ายด้วยงานเลี้ยงต้อนรับ ไหว้พระ ผูกข้อมือเพื่อความเป็นสิริมงคลตามประเพณีเมืองบัว ณ วัดป่าหัดวันสุดท้ายพาคณะฯ ศึกษาดูงานเยี่ยมชมโรงสีพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการและการสร้างรายได้โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ และเยี่ยมชมโครงการการพัฒนาพื้นที่บ้านน้ำป่าก ส่วนหนึ่งของโครงการปิดทองหลังพระสืบสานตามแนวพระราชดำริ ซึ่งผู้นำของ กฟผ. จะมีบทบาทสำคัญในการนำไปเชื่อมโยงงานของ กฟผ. สู่อุปกรณ์พัฒนาโครงการฯ ที่เป็นประโยชน์ในอนาคตต่อไป

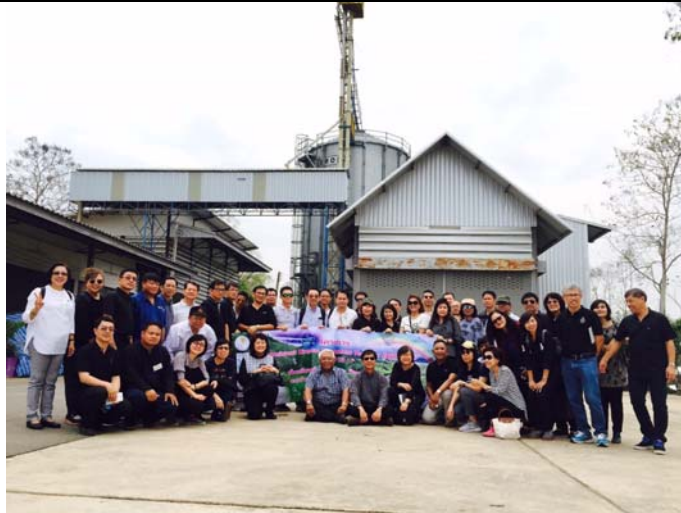
ตัวอย่างงานของผมที่กฟผ. ก็เป็นแนวคิด Chira Way ที่นำมาปฏิบัติคือทำต่อเนื่องแบบ 3ด. ต่อเนื่อง ต่อเนื่อง และต่อเนื่อง หาโอกาสสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งการทำงานต่อเนื่องจะต้องพัฒนาให้ดีขึ้นเรื่อยๆ เพราะมีแรงกดดัน ต้องทำให้ดีกว่าเดิม คล้ายแนวคิดการพัฒนาของญี่ปุ่นที่เรียกว่า Kaizen คือ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพียงแต่ของผม พอไปถึงจุดหนึ่ง จะเรียกว่า 3ด. ใหม่ คือ แดกต่าง คิดตาม ต่อเนื่อง

ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ นำคณะผู้บริหารจากกฟผ. โครงการพัฒนาสมรรถนะผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่าย
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (EADP รุ่นที่ 13) ไปศึกษาดูงานและทำกิจกรรม CSR เชื่อมชมสถานี
ไฟฟ้าแรงสูงน่าน กฟผ.จังหวัดน่านเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2560

ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ นำคณะผู้บริหารจากกฟผ. EADP รุ่นที่ 13 เชื่อมชม “บ้านดงป่าสัก” พื้นที่โครงการ
หมู่บ้าน กฟผ. วิถีพอเพียงได้รับเกียรติจาก ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน นายไพศาล วิมลรัตน์ มาบรรยายเรื่อง
สถานการณ์ปัจจุบันของจังหวัดน่าน เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2560

ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ นำคณะผู้บริหารจากกฟผ. EADP รุ่นที่ 13 เยี่ยมชมโรงสีพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2560

ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ นำคณะผู้บริหารจากกฟผ. EADP รุ่นที่ 13 เยี่ยมชมโครงการการพัฒนา โครงการพื้นที่บ้านน้ำป่าก ตำบลตาตุม อำเภอท่าวังผา เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2560

ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์

ที่มา: คอลัมน์บทเรียนจากความจริงกับดร.จีระ แนวนหน้า. วันเสาร์ที่ 1 เมษายน 2560 หน้า 5

รายการวิทยุ Human Talk

รายการวิทยุ Human Talk ออกอากาศวันอาทิตย์ที่ 2 เมษายน 2560

ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ได้กล่าวไว้ว่า ก่อนก่อนการออกอากาศรายการวิทยุครั้งนี้ มีการแข่งขันฟุตบอลพรีเมียร์ลีก ผลการแข่งขันคือ ทีมเชลซีแพ้ทีมคริสตัล พาเลซ ตามปกติทีมเชลซีมักจะนำห่างทีมอยู่แล้ว ส่วนทีมสเปอร์สชนะจึงได้คะแนนเพิ่มขึ้นมา ช่องว่างระหว่างทีมที่ได้ที่ 1 และที่ 2 ลดลง ปีอื่น ทีมเชลซีมีคะแนนนำห่างมาก แต่ปีนี้คะแนนนำแค่ 7 คะแนน ทีมลิเวอร์พูลชนะ 3-1 ส่วนทีมแมนเชสเตอร์ยูไนเต็ดก็เสมอ ก็พาเป็นประโยชน์ต่อชีวิตของมนุษย์ ทำให้มีความคาดหวัง ในช่วงเช้าของวันที่ 2 เมษายน 2560 มีการแข่งขันแกรนด์สแลมครั้งที่ 1 ของกอล์ฟหญิง นักกอล์ฟไทย 3 คนแพ้ ตามผู้นำอยู่แค่ 2 สโตรค คราวนี้ก็เป็นโมรียา จุฑานุกาลซึ่งเป็นพี่สาวของเอรียา จุฑานุกาลตามปกติ เล่นดี แต่ยังไม่เคยชนะเลย และมีพรอนงค์ เพชรล้ำเป็นนักกอล์ฟระดับโลกที่มีคนไทยมีชื่อเสียงอยู่หลายคน

		
<p>โมรียา จุฑานุกาล</p> <p>http://www.komchadluek.net/news/sport/232905</p>	<p>เอรียา จุฑานุกาล</p> <p>http://img.smmonline.net/uploads/news/20160509/big/f715585cc076b8bflbe68fd8cc481b97.jpg?width=1280&height=853</p>	<p>พรอนงค์ เพชรล้ำ</p> <p>http://www.siamsport.co.th/history_human.asp?idh=701</p>

รัฐบาลไทยได้อนุมัติให้บุรีรัมย์จัด MotoGP ก็เหมือน F1 ตามปกติ บุรีรัมย์ก็จัด Super Bike World อยู่แล้ว เป็นระดับที่ 2 ที่นายเนวิน ชิดชอบจัดอยู่แล้ว รัฐบาลควรเน้นการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism) ไม่ควรจัดเป็น Event อย่างเดียว อาจจะมีพาไปทัวร์ มีคอนเสิร์ต พาไปลาว ควรมีการเตรียมตัวเรื่องนี้ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism) ของไทย ก็เหมือนแนวคิดหนึ่งของศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์คือ Value Diversity ในชีวิตคนต้องมีความหลากหลาย ถ้าทำอะไรอย่างเดียวก็น่าจะไม่เกิดมูลค่าเพิ่มจากความหลากหลาย

ศ.ดร.จิระ หงส์ถาวรภักดิ์มีทฤษฎี 3V's คือ

1. Value Added

2. Value Creation มาจากความคิดสร้างสรรค์

3. Value Diversity มาจากความหลากหลาย ซึ่งเป็นแนวคิดที่คนไทยยังไม่เข้าใจ เพราะคนไทยชอบทำอะไรเหมือนกัน

ศ.ดร.จิระ หงส์ถาวรภักดิ์ได้อ่านบทความพบว่า Silicon Valley ตรงแคลิฟอร์เนียเก่งเรื่อง .com มี Google ไปอยู่ที่นั่น วันหนึ่ง ไทยก็ต้องให้ .com ขยายไปสู่เทคโนโลยีชีวภาพ การแพทย์ ดังนั้น เมืองที่น่าจะสร้างนวัตกรรมนั้น Diversity ได้ดีที่สุดในสหรัฐอเมริกากลายเป็นซีกาโก เพราะมีทั้งไอที มหาวิทยาลัยชั้นนำ การแพทย์ การท่องเที่ยว การเกษตร Dynamism ของประเทศที่มีความหลากหลายก็มาถึงภูเก็ต ควรทำให้อุบัติการณ์มีความหลากหลายทางด้านอื่นด้วย แทนที่จะพึ่งพาเฉพาะการท่องเที่ยวอย่างเดียวเพราะตอนนี้ ก็มีมหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ม.อ.) ที่ภูเก็ต รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องการให้ภูเก็ตเป็น Smart City

นายวิชัย วรรณวิงศ์ได้มีโอกาสหารือกับบริษัทภูเก็ตพัฒนาเมืองของสวทช. ซึ่งเสนอแนวคิดการพัฒนาเมืองได้ดีมาก

ศ.ดร.จิระ หงส์ถาวรภักดิ์กล่าวว่า แนวคิดของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่เป็นเศรษฐกิจ 4.0 ให้ประเทศหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลางเป็นความคิดที่ดี แต่ต้องทำต่อเนื่องและทำจริง ศ.ดร.จิระ หงส์ถาวรภักดิ์ได้นำคณะผู้มากฟฟ. ไปที่จังหวัดน่าน ศ.ดร.จิระ หงส์ถาวรภักดิ์ได้รับเกียรติในการพัฒนาผู้มากฟฟ. ทุกปีเป็นเวลาวันละ 3-4 เดือน แล้วมีการเลือกสถานที่แห่งหนึ่งที่น่าทุกคนไปอยู่ด้วยกันและทำกิจกรรม CSR ให้แก่ชาวบ้าน ครั้งนี้เลือกไปจังหวัดน่านเพราะฟฟ.มีโครงการปลูกป่าที่น่านนานแล้ว และหน่วยงานที่รับผิดชอบ CSR ของฟฟ.ได้แนะนำให้ไปที่น่าน

สิ่งที่น่าสนใจคือ คืนวันหนึ่งมีการจัด Dinner Talk มีนพ. บุญยงค์ วงศ์รักมิตรซึ่งเป็นอดีตผู้อำนวยการโรงพยาบาลน่านเมื่อสมัยยังหนุ่ม อายุปัจจุบันน่าจะประมาณ 83-84 ปีแล้ว ท่านกล่าวว่า ในหลวงรัชกาลที่ 9 เสด็จจังหวัดน่านสมัยที่ประเทศไทยยังมีคอมมิวนิสต์อยู่ สมัยก่อนน่านเป็นพื้นที่สีแดง มีการรบกันมาก และได้อธิบายให้เป็นที่สีแดง มีการรบกันมาก และได้อธิบายให้เป็นที่สีแดง มีการรบกันมาก และได้อธิบายให้เป็นที่สีแดง มีการรบกันมาก

ท่านทรงเป็นห่วงอย่างมาก จึงเสด็จพร้อมกับสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถไปยังจังหวัดน่านทั้งหมด 23 ครั้ง แต่ช่วงการสู้รบกัน เสด็จไปบ่อยมาก แล้วทรงเยี่ยมราษฎรที่ได้รับบาดเจ็บ ส่วนมากเสด็จ

โดยเฮลิคอปเตอร์ นพ. บุญยงค์ วงศ์รักมิตรเป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลน่านสมัยนั้นก็เลยเล่าให้ฟังโดยมีภาพประกอบ เป็นที่รู้กันว่า วันหนึ่งท่านเสด็จที่น่านแล้วก็มีทหารระดับนายพันเข้าเฝ้าฯเพื่อทูลขอพระบรมราชานุญาตนำเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งไปปรับผู้บาดเจ็บจากการถูกยิงมา พระองค์ท่านจึงทรงอนุญาตให้นำเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่งไปปรับมา ในที่สุด ทหารนายนี้ก็รอด

ที่มา: <https://youtu.be/DeA-DYAu8Z4?t=51>

แล้วพระองค์ท่านทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อนพ. บุญยงค์ วงศ์รักมิตรตลอดเวลา ด้วยทรงทราบว่าโรงพยาบาลน่านเป็นโรงพยาบาลเล็กแต่ต้องผ่าตัด นพ. บุญยงค์ วงศ์รักมิตรได้ยกตัวอย่างว่า มีกับระเบิดตลอดเวลา เวลาที่คนไทยนึกถึงประเทศไทยสมัยที่ต่อสู้กับพรรคคอมมิวนิสต์เป็นช่วงที่อันตรายต่อความมั่นคงมาก สิ่งหนึ่งที่คณะผู้นำกพ. ได้เรียนรู้คือ พระองค์ท่านทรงมีความกล้าหาญและมีความห่วงใยบางครั้งงบประมาณของโรงพยาบาลน่านมีจำกัด พระองค์ท่านได้ทรงมีพระราชปฏิสันถารถามนพ. บุญยงค์ วงศ์รักมิตรว่า ต้องการอะไร นพ. บุญยงค์ วงศ์รักมิตรกราบบังคมทูลว่า ทางโรงพยาบาลน่านต้องการทรัพยากรที่มาสสร้างโรงผ่าตัด เพราะต้องผ่าตัดมาก

นายวิชัย วรธานีวงศ์กล่าวว่า ทั้งชาวจังหวัดน่านและคนไทยได้รับพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดไม่ได้เพราะว่า อย่างที่พระองค์พระราชทานราชานุญาตให้นำเฮลิคอปเตอร์ไปปรับผู้บาดเจ็บแล้วก็สามารถเข้ารับการรักษาได้ทันท่วงที นั่นคือนาทีชีวิต ทำให้ประชาชนทราบถึงความห่วงใยของพระองค์ท่าน พระองค์ท่านเสด็จโดยเฮลิคอปเตอร์เข้าไปในพื้นที่ที่มีการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์ตลอด ทำให้ทหารมีขวัญกำลังใจขึ้นมากแล้วก็ทำให้สถานการณ์ดีขึ้นมาได้ จนในที่สุดก็ไม่ได้มีการรบกัน

ศ.ดร.จิระ หงส์ลดารมภ์กล่าวว่า นพ. บุญยงค์ วงศ์รักมิตรเป็นที่ยอมรับของสังคมด้วยเพราะเป็นแพทย์ที่ทุ่มเทให้แก่ประเทศ ในอดีต โรงพยาบาลน่านมีแค่ 40 เตียง แต่มีการสู้รบมาก จากที่ได้ฟัง นพ. บุญยงค์ วงศ์รักมิตร ก็รู้สึกว่ ในอดีต ประเทศไทยก็ผ่านเหตุการณ์ต่างๆมากมายซึ่งก็ต้องรำลึกถึง ในปัจจุบันนี้ คนไทยไปที่น่านกันมาก นอกจากไปศึกษาดูงานแล้ว ยังไปท่องเที่ยวสถานที่ต่างๆ เช่น บ่อเกลือ เป็นต้น

บ่อเกลือ จังหวัดน่าน

<http://oknation.nationtv.tv/blog/krunoppol/2016/03/11/entry-1>

และมีโอกาสได้เรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ สมัยก่อนที่น่านมีผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์จำนวนมาก และมีพื้นที่เป็นป่า จังหวัดน่านยังมีอีกเหตุการณ์หนึ่งคือ เรื่อง โครงการพระราชดำริชั่งหัวมัน ซึ่งทางกฟผ.กับทางเขื่อนก็ได้ช่วยทำให้ชาวบ้านกลุ่มหนึ่งไม่ปลูกข้าว โทดแบบการทำไร่เลื่อนลอย มีที่ดินบนเขาก็ปลูก ปลูกเสร็จก็เผา เมื่อเผาแล้ว ควันก็เข้าไปที่เชียงใหม่และเชียงราย คณะผู้นำกฟผ.จึงได้ไปศึกษาดูงานของชาวบ้านบางกลุ่ม ซึ่งทางกฟผ.กับทางชาวบ้านก็ทำงานร่วมกันชื่อว่า ชีวิตวิถี คือไม่ได้ให้เงินแก่ชาวบ้าน แต่นำสินค้ามาขาย แนะนำให้นำกบและปลามาเลี้ยง ใช้โครงการเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ใช่สารเคมี เป็นการไม่ทำลายป่า ทำให้ชาวบ้านมีความสุขที่ดี ในอนาคต การทำไร่เลื่อนลอยจะอยู่ไม่ได้แล้ว ต้องทำให้การพัฒนาประเทศไทยมีความสมดุล ในหมู่บ้านที่คณะผู้นำกฟผ.ไปเยี่ยมสร้างผู้นำหมู่บ้านได้เก่งมาก ผู้ใหญ่บ้านเองสามารถอธิบายสิ่งที่ทำอยู่ และคณะผู้นำกฟผ.ก็ได้ไปศึกษาดูงานที่นั่นมีฝ่ายของในหลวงรัชกาลที่ 9 อยู่หลายแห่งเพราะจังหวัดน่านเป็นต้นน้ำของแม่น้ำเจ้าพระยา

ผอ.บ. นัยนา ทิมวงศ์ ผู้ใหญ่บ้านห้วยหาด
บรรยายหัวข้อโครงการพัฒนาห้วยหาด ตาม
แนวทางพระราชดำริของรัชกาลที่ 9 ด้านการ
พัฒนาแหล่งน้ำ การพัฒนาป่าไม้ การพัฒนา
อาชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิต

ในวันนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดน่านแวะมาเป็นองค์ปาฐกให้ ศ.ดร.จิระ หงส์ลดารมภ์ได้เล่าให้ผู้ว่าราชการจังหวัดน่านฟังว่า ตอนนี้องค์ กฟผ. ไปทำโรงไฟฟ้าที่หงสา ที่ประเทศลาวเป็นเจ้าของ โดยมี กฟผ. เป็นผู้ดำเนินการพาดสายส่งไปที่แม่เมาะ ระหว่างที่พาดสายส่งไปที่แม่เมาะก็ต้องผ่านชาวบ้าน ผู้ว่าราชการจังหวัดน่านกล่าวว่า ประหลาดใจที่จังหวัดน่าน บางบ้านยัง ไม่มีไฟฟ้าใช้ทั้งที่เห็นสายส่งพาดอยู่ ปรากฏว่าคณะผู้นำ กฟผ. ทั้ง 54 คนที่ไปที่นั่นก็เริ่มคิดแล้วว่า ต่อไปนี้ ถ้ามีไฟฟ้าแรงสูง ก็น่าจะคิดถึงชาวบ้านบ้าง แต่หน้าที่นี้เป็นของ กฟผ. ส่งสายส่งเล็กๆ ไปตามหมู่บ้าน ศ.ดร.จิระ หงส์ลดารมภ์ได้เสนอแนะว่า แทนที่ กฟผ. จะแบ่งงานให้ กฟผ. ทำเพราะ กฟผ. ยังทำไม่สำเร็จ แต่ก็เห็นสายไฟฟ้าแรงสูงส่งผ่านมาจากลาว ไปยังแม่เมาะแล้วจึงกลับมาที่นั่นทีหลัง ประชาชนที่อยู่ใต้สายไฟฟ้าแรงสูงก็จะได้ประโยชน์ด้วย คณะผู้นำ กฟผ. ที่กำลังจะเป็นผู้ว่าการ กฟผ. ในอนาคตก็รวมหัวกันกลับไปคิดหาวิธีทำให้ไฟฟ้าที่มีอยู่ที่ประเทศลาวมาเป็นประโยชน์ต่อคนที่อยู่ใต้สายไฟฟ้าแรงสูง ผู้ว่าราชการจังหวัดน่านเป็นคนน่ารัก ท่านได้เสนอแนะว่า กฟผ. และ กฟภ. ควรจะร่วมมือกันได้ จึงมีการตกลงกันว่า อาจจะไม่ต้องใช้ไฟฟ้าแรงสูงก็ได้ อาจจะเป็นไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ ก๊าซชีวภาพ และพลังงานชีวมวลมาช่วยเหลือกันได้ เพราะมีวิธีการหลายอย่าง ถ้ามีการดึงไฟฟ้ามาจากสายไฟฟ้าแรงสูง บางทีต้องใช้สายเป็นจำนวนมาก

นายวิชัย วรรณวิงศ์ กล่าวว่า ปัจจุบันนี้มีทางเลือกมากมาย ก็มีวิวัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีในด้านพลังงานมากมาย ดังนั้นคณะผู้นำ กฟผ. ที่ได้ไปศึกษาดูงานก็ได้รับการพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์และการเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม และเรื่องนี้ก็จะไม่ใช่ปัญหาอีกต่อไป

ศ.ดร.จิระ หงส์ลดารมภ์กล่าวว่า จากประสบการณ์การทำงาน กฟผ. มีความสามารถแล้ว แต่ความสามารถจะไปสื่อสารกับชาวบ้าน เปิดโอกาสให้ชาวบ้านมีส่วนร่วม ก็ต้องพัฒนาชาวบ้านอย่างจริงจังให้ชาวบ้านเข้าใจว่า กฟผ. เป็นสมบัติของชุมชนด้วย ไม่ใช่เป็นสมบัติของประเทศอย่างเดียว กรณีที่ กฟผ. มีปัญหาโรงไฟฟ้ากระบี่และโรงไฟฟ้าเทพา ก็เกิดจากการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ เวลาไปสร้างโรงไฟฟ้า ก็ไปทำ CSR ศ.ดร.จิระ หงส์ลดารมภ์ได้เล่าให้ชาวบ้านฟังว่า ปัญหา กฟผ. เกิดจากการแบ่งงานเป็นไซโล แต่ไซโลที่ใหญ่ที่สุดในปัจจุบันนี้คือ ไซโลที่เกี่ยวกับ CSR การทำความเข้าใจกับสิ่งแวดล้อม แต่ในความเป็นจริง ไซโลที่ใหญ่ที่สุดคือ ไซโลด้านการผลิตไฟฟ้า ดูแลเรื่องกระแสไฟฟ้า สายส่ง ซึ่งก็เป็นเรื่องจำเป็น เมื่อไฟฟ้าดับ ประชาชนก็ร้องเรียน ในอนาคต กฟผ. ควรมีบทบาทที่ดีก็ควรจะไปด้วยกันกับเรื่องสิ่งแวดล้อมแล้วพยายามสร้างความเข้าใจให้กับชาวบ้าน ศ.ดร.จิระ หงส์ลดารมภ์ได้เสนอแนะว่า ที่ทำอยู่ในจังหวัดน่าน กฟผ. ไม่มีผลประโยชน์เพราะไม่มีโรงไฟฟ้า มีแต่สายส่งเข้ามาจากลาว ในขณะเดียวกัน ชาวบ้านไม่เข้าใจเพราะเห็นสายส่งก็คิดว่า คนควรจะมีไฟฟ้าใช้ด้วย คณะผู้นำ กฟผ. จึงนำประเด็นนี้ไปคิดต่อ ที่จังหวัดน่าน มีครัวเรือนจำนวน 5-10% ที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ เพราะพื้นที่เป็นป่าเขา เมื่อชาวบ้านเห็นสายไฟฟ้าแรงสูง จึงทำให้ต้องการมีไฟฟ้าใช้ โดยสรุปแล้ว การเดินทางครั้งนี้ก็ไปในพื้นที่ที่ไม่มีโรงไฟฟ้า มีแต่โรงไฟฟ้าที่เป็นตัวประสานจ่ายไฟเท่านั้น ก็ต้องติดตามกันต่อไป อาจจะเป็นไฟฟ้าสำหรับกลุ่มเล็กๆ จากก๊าซชีวภาพ และพลังงานชีวมวล

ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์กล่าวถึงเรื่อง BREXIT คือ นางเทเรซา เมย์ ได้ส่งจดหมายไปถึงรัฐบาลอียู แล้วรัฐบาลอียูต้องเจรจากับรัฐบาลอังกฤษเกี่ยวกับเงื่อนไขในการเลิกเป็นสมาชิกอียู

นายวิชัย วรรณวิงศ์ กล่าวชื่นชมประเทศอังกฤษที่ทำอะไรอย่างจริงจัง จนถึงขั้นมีกระทรวง BREXIT

ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์กล่าวว่า เงื่อนไขเจรจา BREXIT คือ เวลาเจรจามี 2 ปี ตอนนี้ยังเหมือนเดิม อยู่ แต่เมื่อ 2 ปีมาแล้ว นายโทนี่ แบลร์ก็ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ถ้าเงื่อนไขต่างๆในการตกลงกันทำให้อังกฤษแย่ กว่าเดิม ก็อาจจะมีการลงประชามติอีกครั้งก็ได้ กลับมาเหมือนเดิม แต่นางเทเรซา เมย์ บอกว่า เป็นไปไม่ได้ เพราะลงประชามติไปแล้ว ก็ต้องติดตามกันต่อไป

ในความเป็นจริงมีกฎระเบียบกำกับดูแลอยู่ประมาณ 20,000 กว่าฉบับ เพราะมีรัฐสภาอียูด้วย ถ้ามีการเจรจาออกมา ก็ต้องเจรจาแต่ละเรื่องไป แล้วก็ต้องใช้เวลาในการเจรจา หลายคนบอกว่า เมื่อออกแล้ว ก็ทำให้การเจรจาไม่ราบรื่น

ปัจจุบันนี้ อียูเปิดเสรีด้านการทำงานข้ามประเทศ ชาวยุโรปที่มีความรู้ความสามารถจากประเทศอื่นๆ เช่น สเปน อิตาลี ก็เข้าไปทำงานในอังกฤษ มีนักฟุตบอลจากกลุ่มประเทศอียูมาเล่นในอังกฤษมากมาย สมัยก่อน มีการเปิดเสรี จึงมีการผ่อนปรนให้ มีคนจากกลุ่มประเทศอียูมาอยู่ในอังกฤษ 450,000 คน คนกลุ่มนี้จะอยู่อย่างไรเมื่ออังกฤษเลิกเป็นสมาชิกอียูแล้ว จะมีสิทธิเสรีภาพเหมือนเดิมหรือไม่ ในขณะที่เดียวกัน คนอังกฤษไปอยู่ในประเทศต่างๆมากมาย ประโยชน์อันนี้กลับมาที่ Value Diversity คือประเทศใดก็ตามที่มี Brain ที่มีความหลากหลายแล้วนำมาทำธุรกิจที่ดี ก็จะเป็นประโยชน์ ก็เหมือนประเทศไทย ถ้าขาดวิศวกร ก็ต้องนำเข้าวิศวกรจากต่างประเทศ ถ้าขาดพยาบาล ก็นำเข้าพยาบาลจากฟิลิปปินส์ ในอนาคต ประเทศไทยก็ต้องจ้างงานแบบ Diversity เหมือนกัน ขอให้คนไทยคิดถึงความหลากหลายในด้านอายุ วัฒนธรรม ความคิด แต่ไม่ควรปล่อยให้กลายเป็นความขัดแย้ง ถ้าสามารถใช้ Value Diversity ได้ ก็เป็นประโยชน์ไม่มากนักน้อย

บทความพิเศษ

ท่องเที่ยวตามรอยพระราชดำริกับกฟผ.

เมื่อวันที่ 28-30 มีนาคม 2560 การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ร่วมกับมูลนิธิพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างประเทศจัดกิจกรรมการศึกษาดูงาน ณ จังหวัดน่าน สำหรับคณะผู้เข้าร่วมหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (EGAT Assistant Director Development Program: EADP 2017) - EADP 13

กิจกรรมการศึกษาดูงาน ณ จังหวัดน่านครั้งนี้เป็นโอกาสการเรียนรู้กรณีศึกษาที่เป็นรูปธรรมในการดำเนินตามรอยพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ 9

เริ่มต้นด้วย การเยี่ยมชมสถานีไฟฟ้าแรงสูงน่าน กฟผ. จังหวัดน่าน ทำให้ได้เรียนรู้แนวคิด “กฟผ. สืบสานปณิธานของพ่อ ผู้การพัฒนาที่ยั่งยืน” ประกอบด้วย

1. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ชุมชน และสังคม
2. การผลิตนวัตกรรม กล้าคิด กล้าทำ ตามรอยพ่อ
3. การดูแลป่าและน้ำ
 - ให้ช่วยรักษาป่าที่ปลูกไว้
 - โครงการ “ปลูกที่ท้อง ปลูกที่ใจ และปลูกในป่า”
4. รักพ่อให้พอเพียง
5. การดูแลชุมชน อาทิ
 - การจัดการเรียนรู้ มีศูนย์การเรียนรู้ของกฟผ. 7-8 แห่ง และคาดว่าจะมีทั่วประเทศ
 - เรื่องความพอเพียง และการปลูกป่า อาทิ โครงการ “ปลูกวันแม่เกี่ยววันพ่อ”
 - ปณิธานความประหยัด (เป็นสื่อเบอร์ 5)
 - พระราชปณิธานส่งเสริมคนดี

กฟผ. จังหวัดน่าน ได้นำแนวคิดดังกล่าวข้างต้นมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินโครงการต่างๆ ที่จังหวัดน่าน ได้แก่

1. โครงการปลูกป่า กฟผ. พลิกฟื้นคืนพื้นที่สีเขียวให้จังหวัดน่านกว่า 82,800 ไร่ ลุยเดินหน้าปลูกป่านานต่อเนื่อง 17,000 ไร่ ควบคู่กับการปลูกจิตสำนึกชาวน่านให้เห็นคุณค่า และร่วมอนุรักษ์ป่าไม้ ตามแนวทาง “ปลูกที่ห้อง ปลูกที่ใจ และปลูกในป่า” สู่ผลลัพธ์ที่ยั่งยืน โดยมี คุณ ใจอี้ บอย แกนนำหลักกลุ่ม “ปลูกเลย” ปลูกกระแสดคนไทยตื่นตัวร่วมพลิกฟื้นคืนความสมบูรณ์ให้ป่าจังหวัดน่าน

“ปลูกที่ห้อง” กฟผ. เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้วยการจ้างงานชุมชนในพื้นที่ให้ปลูกป่า และบำรุงรักษาป่าให้ โดยใช้งบประมาณการจ้างไม่ต่ำกว่าปีละ 80 ล้านบาท ทำให้ชุมชนในท้องถิ่นมีรายได้ ส่งผลให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จากนั้น ได้นำโครงการชีวิตวิถีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผสมผสานกับกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยภูมิปัญญาชาวบ้าน ให้ชาวบ้านได้ปฏิบัติเป็นต้นแบบ เพื่อให้ชุมชนที่ดูแลป่ามีกินมีใช้ พึ่งพาตัวเองได้

“ปลูกที่ใจ” กฟผ. ได้รับความร่วมมือปลูกจิตสำนึกชาวน่าน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ด้วยการจัดทำโครงการกล้าดี ซึ่งเป็นโครงการเด็กคิด เด็กทำ เด็กพูด เพื่อรักษาป่าไม้ของ จ.น่าน เพื่อให้เด็กเห็นคุณค่า และพร้อมดูแล ปกป้องผืนป่าให้คงอยู่อย่างสมบูรณ์

“ปลูกในป่า” นอกจาก กฟผ. จะปลูกป่าตามเป้าหมายร่วมกับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยได้ประสานการขอพื้นที่อย่างถูกต้องตามกฎหมายจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังมุ่งเน้นแนวทางของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในหลวงรัชกาลที่ 9 ด้วยการสร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลปกป้องผืนป่า ซึ่งหากมีการดูแลรักษาที่ดี ป่าจะยังคงอยู่ โดยไม่ต้องปลูกป่าซ้ำไปมาทุกปี

2. โครงการ “กล้าดี” ในงานวันเยาวชนแห่งชาติประจำปี 2559 ของจังหวัดน่าน เพื่อให้เยาวชนในจังหวัดน่านได้มีส่วนร่วม ในการช่วยอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ โดยการคิดและนำเสนอโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่จังหวัดน่าน โดยมีสถาบันการศึกษาได้รับการคัดเลือกรอบแรก 20 โครงการ เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการ โดยจะคัดเลือก จากเกณฑ์ที่กำหนดคือ มีคุณประโยชน์ต่อชุมชน โดยเฉพาะในการเพิ่มพื้นที่สีเขียว การอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าไม้ สามารถสร้างการมีส่วนร่วมทั้งในโรงเรียน และในชุมชน เป็นโครงการที่ยั่งยืน มีความคิดสร้างสรรค์ และเป็นโครงการที่มีการสื่อสาร สร้างการรับรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งต้องมีศักยภาพสามารถก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ของจังหวัดน่าน จำนวน 5 โครงการ ซึ่ง กฟผ. จะสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ โครงการละ 20,000 บาท ส่วนโครงการที่เหลือ กฟผ. ได้เชิญ บมจ. ผลิตไฟฟ้าราชบุรี โฮลดิ้ง โรงไฟฟ้าหงสา กลุ่มปิดทองหลวงพระ และหอการค้าจังหวัดน่าน มาร่วมสนับสนุน

ต่อมา ทางคณะได้ไปศึกษาดูงาน
โครงการพัฒนาห้วยหาด ตามแนวทาง
พระราชดำริของรัชกาลที่ 9 โดยมีผู้ใหญ่บ้าน
นัยนา ฑีฆาวงศ์ และ ส.อบต. 2 ท่าน นาย
ประชุม ล้วนปวน และนายต้น ตาลตา บรรยาย
สรุปเกี่ยวกับโครงการยกระดับคุณภาพชีวิต
ชุมชน ที่บ้านห้วยหาดมีส่วนร่วม ให้ประชาชน
พอมือ พอกิน พอใช้ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง คือ เดินทางสายกลาง พอประมาณมี

เหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน มีความรู้ และคุณธรรม โดยสิ่งที่ทำคือเน้นการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม การ
พัฒนาจิตใจให้มีคุณธรรม การให้การศึกษา การสร้างความมั่นคง เพื่อการต่อยอด และกระจายพัฒนาสู่
ชนบท กล่าวถึงการพัฒนาแหล่งน้ำ พัฒนาป่าไม้ พัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิต และมีหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์

กิจกรรมสำคัญของทางโครงการคือ

1. พัฒนาแหล่งน้ำ 2,500 ไร่ สร้าง 4 ฝ่ายเป็นแหล่งกักเก็บน้ำ
2. การช่วยเหลือรักษาป่า ใช้แรงงานของชุมชนเป็นหลักช่วยเหลือป่าอุดมสมบูรณ์ มีเขตอนุรักษ์พันธุ์ป่าไม้
3. มีสินค้าและผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ขึ้นชื่อ เช่น ปลาแก้มช้ำ (ปลาพื้นบ้านอร่อย) การทอผ้า ถั่วดาวอินคา มีประโยชน์ในการลดน้ำตาลในเลือด
4. การทำแนวป้องกันไฟป่า ระหว่างเดือน ธันวาคม – เมษายน มีบุคลากรลาดตระเวน โดยจ่ายเป็นค่าอาหารกลางวันคนละ 200 บาท เพื่อช่วยจัดการดูแลต้นน้ำ และดูแลป่า
5. การทำการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การใช้วัสดุธรรมชาติการทำอาหาร ใช้ใบตอง ไม้ไผ่
6. การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาชุมชนด้านการเกษตรเน้นความยั่งยืน เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จากการช่วยกันรักษา การอยู่อย่างพอเพียงตามรอยพ่อ และในอนาคตจะมีโครงการคือ

1. ส่งเสริมอาชีพ
2. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ในชุมชน
3. การสร้างศูนย์การเรียนรู้
4. การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มรายได้
5. การสร้างป่า สร้างคน
6. การสร้างฝาย ในวันที่ 4-6 พฤษภาคม 2560
7. การปลูกป่า ทดแทนป่าเสื่อมโทรม

และสุดท้าย ทางคณะได้ไปศึกษาการพัฒนาโครงการพื้นที่บ้านน้ำป่าก ตำบลตาลชุม อำเภอท่าวังผา โดยมีคุณวรพล ไชยสลิ หัวหน้าหน่วยโครงการปิดทองหลังพระ และตัวแทนจากมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงบรรยายสรุปเกี่ยวกับโครงการพื้นที่บ้านน้ำป่าก ซึ่งอยู่ในตำบลตาลชุม อำเภอท่าวังผาเป็นหมู่บ้านนำร่องโครงการหนึ่งของโครงการปิดทองหลังพระ สืบสานตามแนวพระราชดำริ จังหวัดน่าน ใช้คอตุงโมเดล ที่เป็นการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์จากลุ่มน้ำอย่างสมดุล ให้คนและป่าอยู่ร่วมกันและพึ่งพากันอย่างยั่งยืน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไปพร้อมกัน ตามแนวพระราชดำริ ปลูกป่า ปลูกคน และได้ไปเยี่ยมชมเกษตรกรในพื้นที่ นายหมื่น อนันต์ ที่เป็นตัวอย่างของการทำเศรษฐกิจพอเพียง ทำบัญชีครัวเรือน สามารถสร้างรายได้ และลดรายจ่าย เป็นตัวอย่างของการลงมือปฏิบัติจริงอีกท่านหนึ่ง

โครงการพื้นที่บ้านน้ำป่าก สืบสานแนวพระราชดำริโดยการดำเนินงานส่งเสริมให้ชุมชนที่ยากจนสามารถลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้จากการปลูกพืช อาหาร ทำปุ๋ยสัตว์ และการประมงให้เพียงพอต่อความต้องการทั้งของตนเองและทั้งจังหวัดน่านได้ตลอดปี

โดยเฉพาะการนำองค์ความรู้จากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ “ลดการใช้พื้นที่ป่า ปลูกนาขั้นบันได” ในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มาขยายผล รวมทั้งยึดมั่น 3 หลักการปฏิบัติ

ได้แก่ “หลักการองค์ความรู้ 6 มิติ” คือ น้ำ ดิน เกษตร พลังงานทดแทน ป่า และสิ่งแวดล้อม

“หลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ” คือเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา

และ “หลักการทรงงานและหลักการโครงการ” เช่น การศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ มององค์รวม ไม่ยึดติดตำรา เน้นการมีส่วนร่วม ขาดทุนคือกำไร ใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ ปลูกป่าในใจคน ทำงานอย่างมีความสุข ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด พออยู่พอกิน พึ่งตนเอง ความซื่อสัตย์ สุจริต จริงใจต่อกัน ฯลฯ

โครงการปิดทองหลังพระได้เข้ามาดำเนินการในการปลูกคนให้กับชาวบ้านในพื้นที่แล้ว ตอนนี้ชาวบ้านมีข้าวกิน มีพื้นที่ในการเกษตรแต่การที่จะนำชาวบ้านเข้าสู่ความพอเพียงตามแนวพระราชดำรินั้น เราจะต้องปลูกป่า ทำการปลูกป่าในโครงการ “ปลูกป่า สร้างคน บนวิถีพอเพียง รักษาต้นน้ำ บรรเทาอุทกภัย” ปลูกใน 3 พื้นที่ คือ อำเภอท่าวังผา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ และอำเภอสองแคว พื้นที่ทั้งหมด สองแสนห้าหมื่นไร่ เพื่อแก้ปัญหาภูเขาหัวโล้น แก้ปัญหาพืชเชิงเดี่ยว เช่น ข้าวโพด

พื้นที่ดำเนินการโครงการปิดทองหลังพระฯ ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มีในพื้นที่ตำบลตาลชุม อำเภอท่าวังผาในลุ่มน้ำเดียวกัน มีพื้นที่ 3 หมื่นไร่ บริหารจัดการเรื่องของป่าเป็น 70:30:70 ให้เป็นพื้นที่ของป่า อีก 30 เป็นพื้นที่ของประชาชน เพื่อทำอาชีพตามแนวของศาสตร์พระราชา ภายใต้แนวคิดว่าจะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างไรให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามแนวพระราชดำริ บริหารจัดการเพื่อชุมชน โดยชุมชน

มีการใช้คอตุงโมเดล คือ การบริหารจัดการ การใช้ประโยชน์พื้นที่ลุ่มน้ำอย่างสมดุล ด้วยเงื่อนไขให้คนและป่าอยู่ร่วมกันอย่างพึ่งพาและยั่งยืน เกิดจากการประยุกต์ประสบการณ์และความสำเร็จจาก

โครงการพัฒนาต่าง ๆ ของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในการปลูกป่าและยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนไปพร้อมกันตามแนวพระราชดำริ “ปลูกป่า ปลูกคน” ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

คอยตุงโมเดล เป็นการบริหารจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำอย่างสมดุลดังนี้

1. ป่าอนุรักษ์ 60 % คือพื้นที่ป่าที่มีไม้เรือนยอด ไม่ถูกเผา และไม่มีการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชเป็นเวลานาน ใช้วิธี “ปลูกป่าแบบไม่ปลูก” โดยอาศัยกฎระเบียบชุมชนควบคุมไม่ให้คนหรือสัตว์เข้าไปรบกวนการฟื้นตัวของป่าตามธรรมชาติ

2. ป่าเศรษฐกิจ 20% คือการปรับพื้นที่ไร่หมุนเวียน (ที่ทำกิน) เป็นป่าเศรษฐกิจ โดยชาวบ้านเป็นเจ้าของไม้เศรษฐกิจสร้างรายได้ในระยะยาว และมีศักยภาพในการเพิ่มมูลค่าสูง เช่น ไม้ ต้วหวาน มะม่วง หิมพานต์ กาแฟ ฯลฯ

3. ป่าใช้สอย 8 % คือพื้นที่ที่ชุมชนช่วยกันรักษาและใช้ประโยชน์ร่วมกันอยู่เดิม หรือปลูกเสริมตามเงื่อนไขกฎระเบียบของชุมชน เช่น เป็นพื้นที่แหล่งน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคหรือการเกษตรและนำผลผลิตจากป่าไปใช้หรือบริโภค

4. ที่ทำกิน 10%

5. ที่อยู่อาศัย 2%

ขั้นตอนการประยุกต์ใช้คอยตุงโมเดล

1. สร้างความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้องในทุกระดับและสอบถามความต้องการของชุมชน

2. กำหนดขอบเขตลุ่มน้ำของพื้นที่โครงการฯ ระบุพื้นที่หมู่บ้านตามเขตการปกครอง และสำรวจแหล่งน้ำหรือลำห้วยในพื้นที่

3. ประเมินการใช้ประโยชน์พื้นที่ประเภทต่าง ๆ ในพื้นที่ลุ่มน้ำทั้งหมดตามอัตราส่วน “คอยตุงโมเดล”

4. เดินสำรวจพื้นที่ทำกินร่วมกับชุมชนด้วย GPS และกำหนดขอบเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ต่าง ๆ ร่วมกับชุมชน ท้องที่ ท้องถิ่น และภาครัฐ พร้อมจัดทำแผนที่การใช้ประโยชน์พื้นที่ลุ่มน้ำทั้งหมด

5. สร้างความเข้าใจและพัฒนาคุณภาพชีวิต “ปลูกคน” เพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตัวเองได้ด้วยการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้และลดหนี้สิน

6. ชุมชนร่วมกันเดินสำรวจขอบเขตป่าใช้สอยและกำหนดชนิดพืชสำหรับปลูกเสริม เพื่อการใช้ประโยชน์ในอนาคตร่วมกัน

7. ส่วนพื้นที่ที่เหลือในบริเวณลุ่มน้ำกำหนดเป็นป่าอนุรักษ์ทั้งหมด โดยชุมชนร่วมกันพิจารณาว่าจะ “ปลูกป่าแบบไม่ปลูก” หรือ “ปลูกป่าแบบปลูกเสริม” ตามสภาพจริงในปัจจุบัน

8. กำหนดพืชเศรษฐกิจที่มีศักยภาพในการแปรรูปเพื่อสร้างรายได้ในระยะยาว และให้ชาวบ้านเลือกเพื่อปลูกในพื้นที่ไร่หมุนเวียน (ที่ทำกิน)

9. ติดตามความก้าวหน้าและสนับสนุนองค์ความรู้ด้านการปลูก การรวมกลุ่ม การแปรรูป และการตลาดอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อย 5 ปี

นอกจากนี้ยังมีการปลูกป่าตามแนวพระราชดำริ คือ

“ปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง” หมายถึง การปลูกป่าถ้าจะให้ราษฎรมีประโยชน์ให้เขาอยู่ได้ ให้ใช้วิธีปลูกไม้สามอย่าง แต่มีประโยชน์สี่อย่าง คือ ไม้ใช้สอย ไม้กิน ไม้เศรษฐกิจ โดยปลูกรองรับการชลประทาน ปลูกรับซับน้ำและปลูกอุ้มน้ำให้ไหลตามร่องห้วย โดยรับน้ำฝนอย่างเดียว ประโยชน์ที่สี่คือ ได้ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

“คนอยู่กับป่า” หมายถึง...เมื่อคนได้ใช้ประโยชน์จากป่า ป่าก็จะอยู่ได้ ป่าอยู่ได้ คนอยู่รอด...

“ปลูกป่า ปลูกคน” หมายถึง...การขาดโอกาสของ “คน” ซึ่งส่งผลต่อ “ป่า” เพราะฉะนั้น จะปลูกป่าให้ยั่งยืน ต้องปลูกคนด้วย...

“การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ โดยแก้ปัญหาทั้งลุ่มน้ำ”

“สร้างป่า สร้างรายได้”

กิจกรรมการศึกษาคุณงานครั้งนี้ทำให้ได้รับความรู้มากมายในการน้อมนำแนวพระราชดำริไปประพฤติปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งเป็นการทำงานที่มีความสุขอีกด้วย

เขมิกา ถึงแก้วชนกุล

ติดตามสื่อเพื่อการพัฒนาความรู้ และติดต่อหาทางปัญญา กับ Chira Academy's Medias

	<p>☐ ติดตามชมรายการโทรทัศน์ คิดเป็น..ก้าวเป็น.. กับ ดร.จีระ ทาง TGN ออกอากาศทุกวันพฤหัสบดี เวลา 21.00-21.25 น. สนใจ VCD รายการ (ตอนละ 120 บาทพร้อมค่าส่ง) โทร. 081-207-2255</p>
	<p>☐ ติดตามชมรายการโทรทัศน์ รู้...ประชาคมอาเซียน ทาง NBT ออกอากาศวันจันทร์สัปดาห์ที่ 1 ของเดือน เวลา 13.30-14.00 น.</p>
	<p>☐ ติดตามฟังรายการวิทยุ Human Talk ทุกเช้าวันอาทิตย์ เวลา 06.00 – 07.00 น. ที่คลื่น 96.5 หรือทางอินเทอร์เน็ต</p>

ขอขอบคุณผู้สนับสนุนร่วมสร้างสรรค์รายการอย่างดียิ่งเสมอมา

STOCK Review